

# A járványhelyzet megítélése a fiatal magyar lakosság körében

## *Gyorsjelentés*

**Készítette: Barató Edina, Fail Ágnes, Uhljár Péter**  
**2021. április 16.**



**KINCS**

| KOPP MÁRIA INTÉZET  
A NÉPESEDÉSÉRT  
| ÉS A CSALÁDOKÉRT



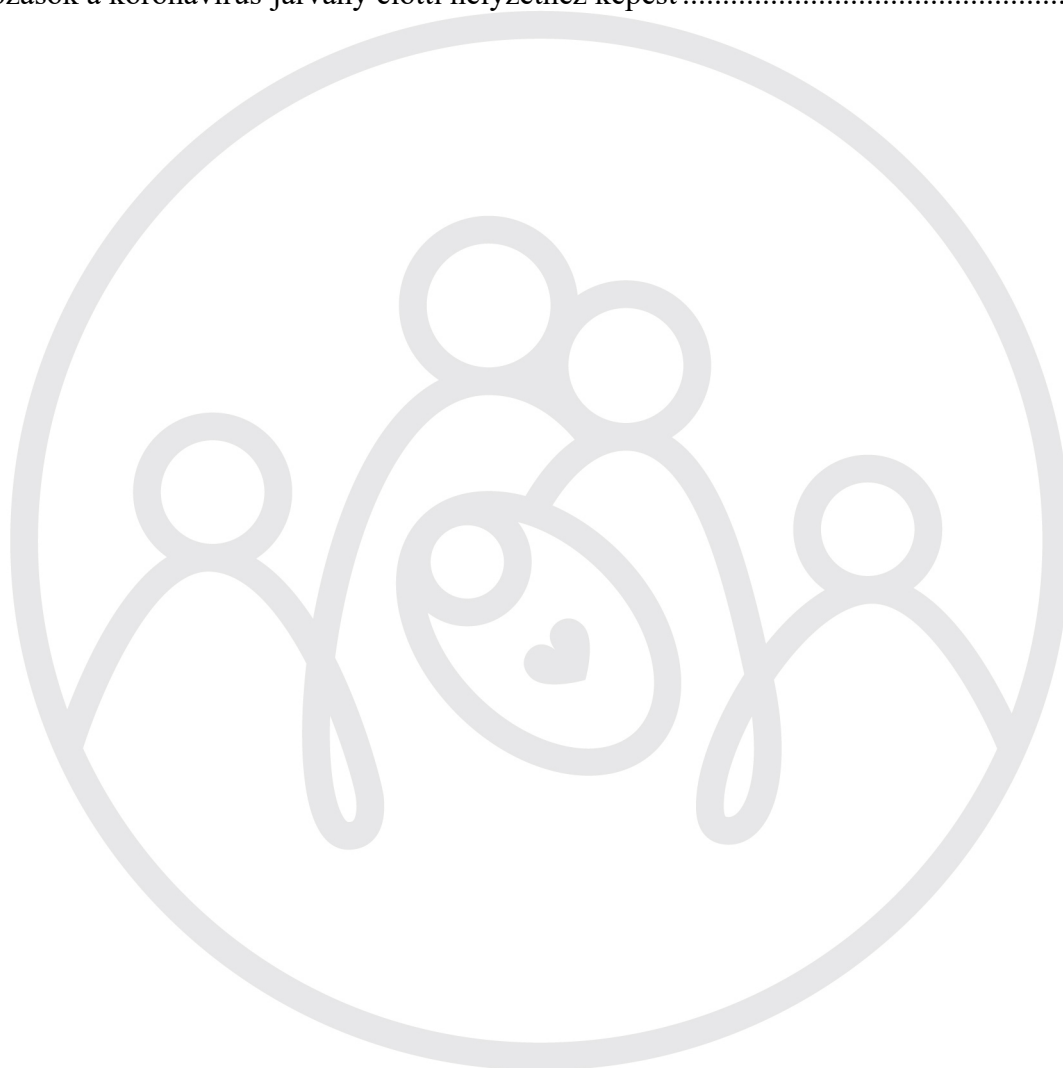
**KINCS**

KOPP MÁRIA INTÉZET  
A NÉPESEDÉSÉRT  
É S A CSALÁDOKÉRT

---

## Tartalom

A kutatás bemutatása.....	3
Főbb megállapítások .....	3
A minta jellemzői.....	4
Online oktatás, nyitás megítélése .....	4
Társasági élet, barátok, közösségi tagság.....	5
Változások a koronavírus-járvány előtti helyzethez képest .....	8





**KINCS**

KOPP MÁRIA INTÉZET  
A NÉPESEDÉSÉRT  
É S A CSALÁDOKÉRT

## A kutatás bemutatása

2021 márciusában a KINCS kutatást végzett a **21-35 éves fiatal magyar lakosság körében**, melynek során a járványhelyzet megítélését vizsgálta. Az országos adatfelvétel online kérdőíves (CAWI) módszerrel, 1000 fő megkérdezésével történt. A minta reprezentatív a 21-35 éves magyar lakosságra nem, életkor, településtípus, valamint iskolai végzettség szerint.<sup>1</sup>

## Főbb megállapítások

- A válaszadók fele (51%) teljes mértékben, vagy inkább problémásnak tartja, hogy a középiskolások és az egyetemisták hónapok óta online oktatásban vesznek részt. Minden ötödik válaszadó szerint ez nem problémás.
- A kutatás résztvevőinek fele úgy véli, hogy fokozatosan kellene visszatérni a személyes oktatásra. Több mint egyharmad (36%) azok aránya, akik a járvány elmúltával vezetnék vissza a személyes oktatást.
- A megkérdezettek 48%-ának visszafejlődött a társasági élete az elmúlt hónapokban, és csak 8% nyilatkozta azt, hogy pozitív irányba változott.
- Minél nagyobb településen él valaki, valamint minél magasabb iskolai végzettséggel rendelkezik, annál negatívabban ítéli meg a társasági életét az elmúlt fél évben a korábbiakhoz képest. A felsőfokú végzettségűek több, mint kétharmadának (68%-ának), míg az alacsonyabb végzettséggel rendelkezők mindössze 28%-ának fejlődött vissza a társasági élete. A Budapesten élők 63%, míg a vidékiek 35%-a érzett negatív irányú változást e téren.
- Átlagosan 7 főt sorolnak a közeli barátaik közé megkérdezettjeink, míg az ismerőseik száma átlagosan 138 fő. Mind a közeli barátok, mind pedig az ismerősök számában többségben vannak a férfiak, és lemaradnak a munkanélküliek, valamint a csed-en, gyese-en, gyed-en, gyet-en lévők.
- A válaszadók 22% tagja valamilyen közösségnek, legnagyobb arányban a 21-24 évesek (28%), valamint a tanulók (43%).

<sup>1</sup> 95%-os megbízhatósági szint és 1000 fős mintanagyság esetén a maximális mintavételi hiba 3,1%. A szignifikancia megállapításához Pearson féle khi-négyzet tesztet, F-próbát, illetve Z-próbát használtunk. A missing értékek is bekerültek az elemzésbe, azonban az arányokat nem befolyásolják.



- A koronavírus előtti időszakhoz képest tizből hat válaszadó életében leginkább a napirend és a digitális világban töltött idő változott. A családi állapot tekintetében a házasság biztosítja a legnagyobb stabilitást.
- A kedélyjavító szerek, azaz az alkohol, a cigaretta, a drog és a gyógyszerek növekvő használata a válaszadók 15%-a esetében merült fel. A Budapesten élőkre jobban hatnak a járvány miatt megváltozott életkörülmények, mint más településtípuson lakókra.

## A minta jellemzői

A félmérés résztvevőinek 52%-a férfi, 48%-a nő. A 21-35 év közötti fiatalokat elemzésünk során korcsoportokra osztottuk: 21-24 évesek (25%), 25-29 évesek (34%), illetve 30-35 évesek (41%). Iskolai végzettség tekintetében is kategóriákat alakítottunk ki: alapfokú (31%), középfokú (44%) és felsőfokú (25%). Az alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezők legmagasabb iskolai végzettsége a nyolc általános (vagy annál kevesebb), illetve a szakmunkásképző, szakiskola. A középfokú iskolai végzettséggel rendelkezők érettségizettek vagy érettségi utáni szakképzéssel, felsőfokú szakképzéssel rendelkeznek. Felsőfokú iskolai végzettséggel rendelkezők diplomát szerzett (BA/BSc, MA/MSc, PhD) válaszadók voltak. Foglalkozás, illetve aktivitás tekintetében öt kategóriát különítettünk el egymástól: tanulók, akik emellett esetleg állást is kerestek (11%), tanulók, akik mellette dolgoztak is (5%), CSEDe-en, GYES-en, GYED-en, GYET-en lévők, akik esetleg mellette tanultak vagy dolgoztak is (13%), munkavállalók, akik mellette esetleg állást is kerestek (61%), valamint munkanélküliek, álláskereső (10%). Lakóhely alapján kutatásunk résztvevői közül 21% fővárosi lakos, 21% megyeszékhelyen, megyei jogú városban él, 31% egyéb városban, míg 27% községben, falun él. Családi állapot alapján 27% egyedülálló, 13% párkapcsolatban él, de nem él együtt a párjával, 36% párkapcsolatban, élettársi kapcsolatban él (együtt a párjával), 24% pedig házasságban él. A válaszadók 70%-a gyermektelen, míg 30%-nak van már gyermeke. A gyermekesek 52%-ának egy-, 32%-ának kettő-, míg 16%-ának három- vagy több gyermeke van.

## Online oktatás, nyitás megítélése

**A megkérdezettek fele (51%) problémásnak, vagy nagyon problémásnak tartja azt, hogy az egyetemisták egy éve, a középiskolások pedig hónapokóta online oktatásban vesznek részt.** Azok aránya, akik szerint ez nem problémás, mindössze 19%. Leginkább a nők (55%, 8%-kal több



**KINCS**

KOPP MÁRIA INTÉZET  
A NÉPESEDÉSÉRT  
ÉS A CSALÁDOKÉRT

mint a férfiak esetében), a felsőfokú végzettségűek (53%), a tanulók és mellette esetleg állást keresők (56%), a városokban élők (56%), valamint a gyermektelenek (53%) tartják leginkább problémásnak a régóta tartó online oktatást.

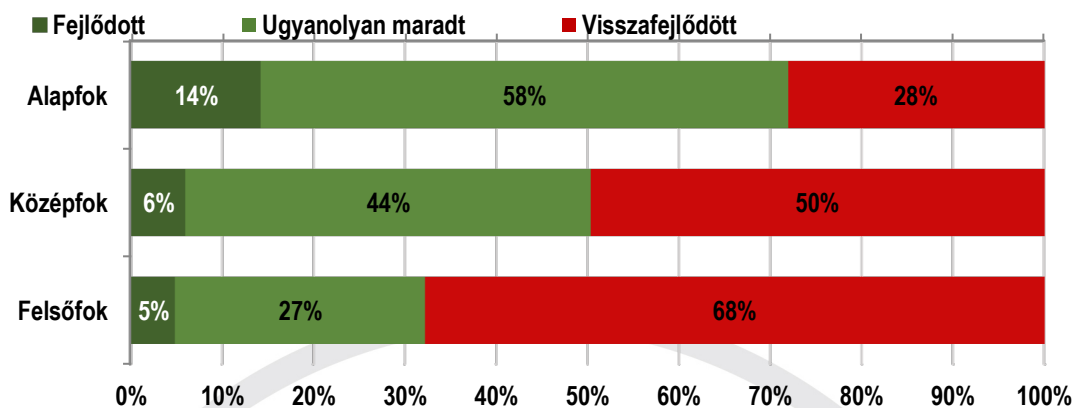
**A válaszadók fele (51%) a fokozatos iskolanyitás mellett tette le a voksát, amely során szerintük az egyetemek és a középiskolák közül előbb a középiskolásoknak kellene engedélyezni a személyes oktatást. A válaszadók több mint egyharmada szerint (36%) ugyanakkor csak a járvány végén kellene engedélyezni a személyes oktatás lehetőségét a középiskolásoknak és az egyetemistáknak.** További 14% szerint előbb az egyetemisták számára kellene engedni a nyitást. A nők 56%-a szerint fokozatosan, előbb a középiskolásoknak kellene engedélyezni azt, a férfiaknál ez az arány 10%-kal kevesebb. Életkori bontásban és iskolai végzettség tekintetében nem beszélhetünk szignifikáns összefüggésről. A csed-en, gyés-en, gyed-en, gyet-en lévők és mellette tanulók/dolgozók vélekednek legnagyobb arányban úgy, hogy szükséges a fokozatos nyitás, elsősorban a középiskolások számára.

### Társasági élet, barátok, közösségi tagság

Az adatfelvétel során arról is megkérdeztük a válaszadókat, hogyan alakult a társasági életük az elmúlt fél évben. **A megkérdezettek 48%-a nyilatkozta azt, hogy visszafejlődött a társasági életük az utóbbi fél évben, 44%-uknak ugyanolyan maradt, és mindössze 8%-ot tett ki azok aránya, akik szerint pozitívan változott. Az iskolai végzettség növekedésével nőtt azok aránya, akiknek visszafejlődött a társasági élete az utóbbi fél évben.** Míg az alacsony végzettséggel rendelkezők 28%-a mondta, hogy visszafejlődött, addig a felsőfokú végzettségűeknél ez az arány közel két és félszerese, 68%.



1. ábra Az elmúlt félévben az Ön társasági élete....? Iskolai végzettség szerinti bontás, % (N=1000)



Aktivitás tekintetében elmondható, hogy legnagyobb arányban azoknak a válaszadóknak fejlődött vissza a társasági élete, akik tanulnak (61%), legkevésbé pedig a munkanélkülieknek (34%). Településtípus szerint vizsgálva a kérdést az látható, hogy **minél nagyobb településen él a válaszadó, annál inkább visszafejlődött a társasági élete – a községekben élők 35%-a vélekedett így, míg a Budapesten élők csaknem 63%-a.** Ebben nagy szerepet játszhat a községek közösségmegtartó szerepe, ahol jobban ismerik egymást az emberek, továbbá a kis településméretből adódó enyhébb járványügyi szigorítások. Megfigyelhető továbbá az is, **hogy a gyermektelen válaszadóknak közel 10%-kal nagyobb arányban változott negatív irányba a társasági életük, mint a gyermekes válaszadóknak** (a gyermektelen válaszadók 50%-a számolt be erről, míg a gyermekesek esetében 41%).

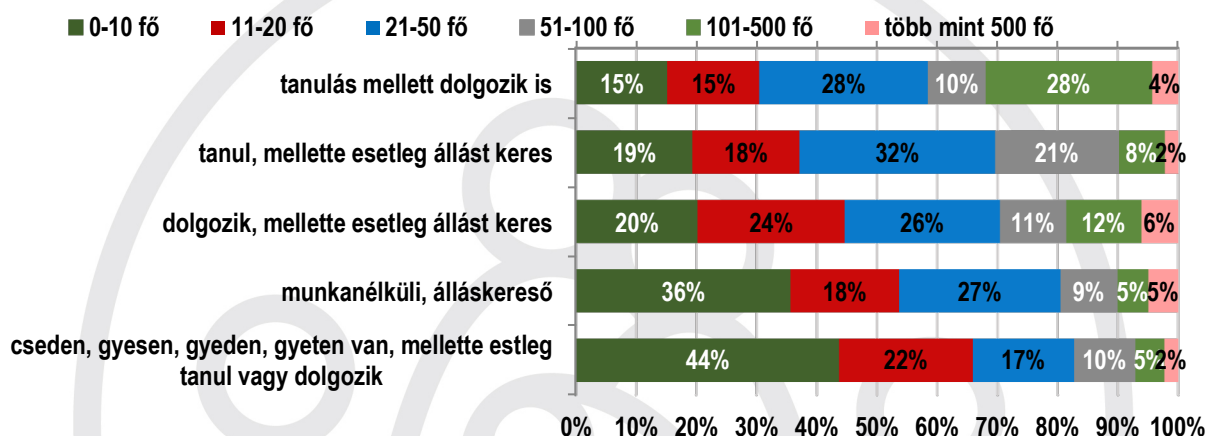
Ami a társas kapcsolatokat illeti, a válaszadók 44%-ának van 5-10 közeli barátja, 26%-uknak 3-4, további 15% mondta, hogy 1-2 közeli barátja van és 9% pedig, hogy 11-20 személy áll hozzá közel. A válaszadók 4%-ának egy közeli barátja sincs. Az átlagot tehát 7 főre tehetjük. **A nők esetében kevesebb a közeli barátok száma, mint a férfiaké.**

Az iskolai végzettséggel is találtunk összefüggést a közeli barátok számát illetően. **Minél magasabb iskolai végzettséggel rendelkezik valaki, annál több közeli barátta rendelkezik –** míg az alapfokú végzettségűek 50%-ának van 5-nél több közeli barátja, addig a felsőfokú végzettséggel rendelkezőknél ez az arány 65%. Az adatokból az is kiderül, hogy a gyermekes válaszadók kevesebb közeli barátta rendelkeznek, mint a gyermektelenek. Míg a gyermekesek 49%-ának van 5-nél több közeli barátja, addig a gyermekteleneknél ez az arány 57%.



Az ismerősök számát illetően már jelentősen megoszlanak a vélemények. A válaszadók negyede maximum 10 ismerősről számolt be. További egynegyedük 21-50 főt sorolt az ismerősi körébe. 22% volt a 11-20 ismerőssel, 12% az 51-100 ismerőssel, valamint 11% a 101-500 ismerőssel rendelkezők aránya. Az 500 fő feletti ismerőssel rendelkezők 5%-os arányban voltak jelen, s ha az átlagot nézzük, 138 ismerősről beszélhetünk. **A férfiaknak nagyobb arányban van legalább 50 ismerősük, mint a nőknek (35% vs. 21%). A a csed-en, gyes-en, gyed-en, gyet-en lévők, valamint a munkanélküliek hátrányban vannak az ismerősök számát illetően.**

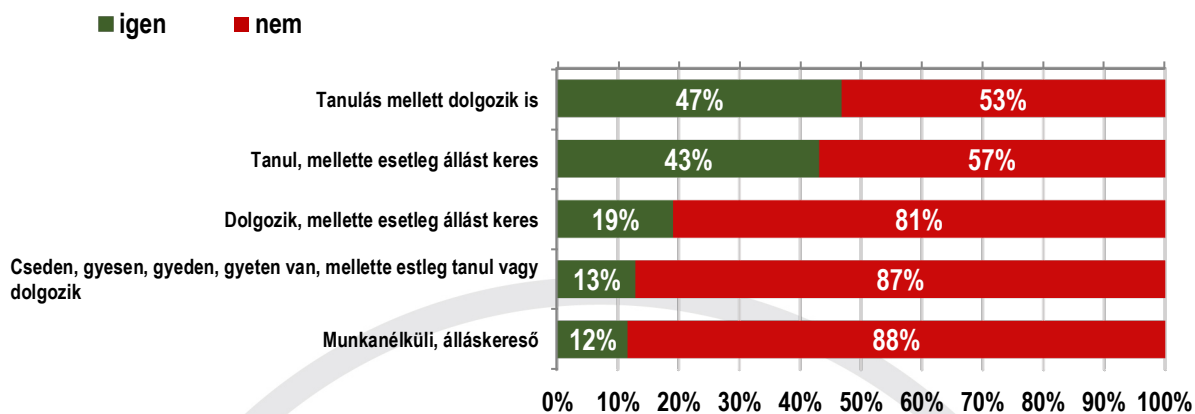
2. ábra Körülbelül hányan tartoznak az ismerősi körébe? Foglalkozás szerinti megoszlás, % (N=1000)



A megkérdezettek mindössze 22%-a tagja valamilyen közösségnek. Közel 10%-os különbség mutatkozik a nemek szerinti megoszlásban, a férfiak javára, hiszen 26%-uk tagja valamilyen közösségnek, míg a nőknél ez az arány csak 17%. Korcsoportos bontás tekintetében a legfiatalabb korosztály (21-24 évesek korcsoportja) tagja valamilyen közösségnek a legnagyobb arányban (28%). Az iskolai végzettség is meghatározó – minél magasabb iskolai végzettséggel rendelkezik valaki, annál nagyobb arányban tagja valamilyen közösségnek (az alapfokú végzettségűek 18%-a, míg a felsőfokúak 25%-a tagja közösségnek). A csed-en, gyes-en, gyed-en, gyet-en lévők, valamint a munkanélküliek vannak a sor végén, hiszen az első csoportnál 13% azok aránya, akik valamilyen közösséghez tartoznak, a munkanélküliek esetében pedig mindössze 12%. Szemben a tanulókkal, akik körében 43% fölötti azok aránya, akik valamilyen közösség tagjai.



3. ábra Tagja-e bármilyen közösségnek? Foglalkozás szerinti megoszlás, % (N=1000)



## Változások a koronavírus-járvány előtti helyzethez képest

A járványhelyzettel kapcsolatban a válaszadók életmódját, lelkiállapotát érintő változásokra is rákérdeztünk a kutatás során.

**Hasonló mértékben változott meg az emberek napirendje (62%), mint ahogy növekedett a digitális világban eltöltött idejük (60%).**

**A válaszadók 52%-a tapasztalt hangulatromlást. Ezzel szemben az alvási és étkezési szokások változása a lakosság kisebb hányadát érintette (41% és 38%). A kedélyjavító szerek, azaz az alkohol, a cigaretta, a drog és a gyógyszerek növekvő használata a válaszadók 15%-a esetében merült fel.**

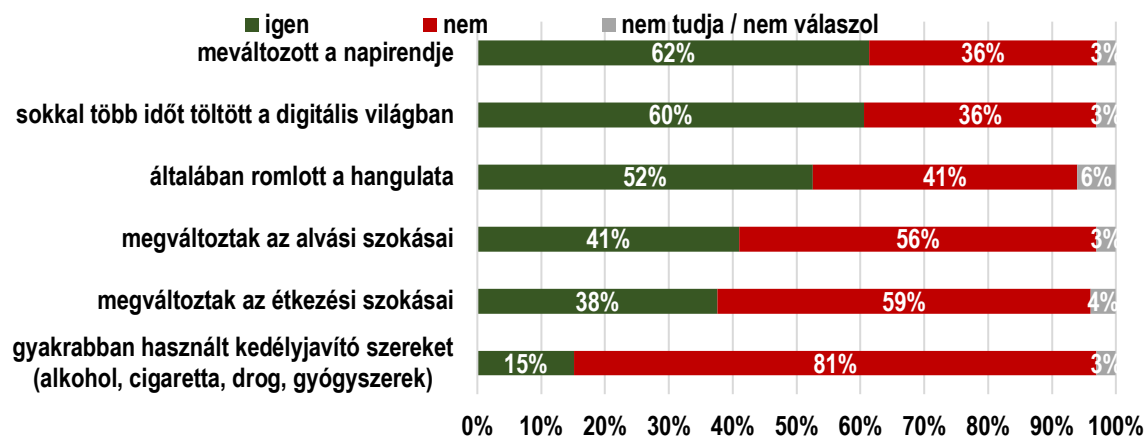




**KINCS**

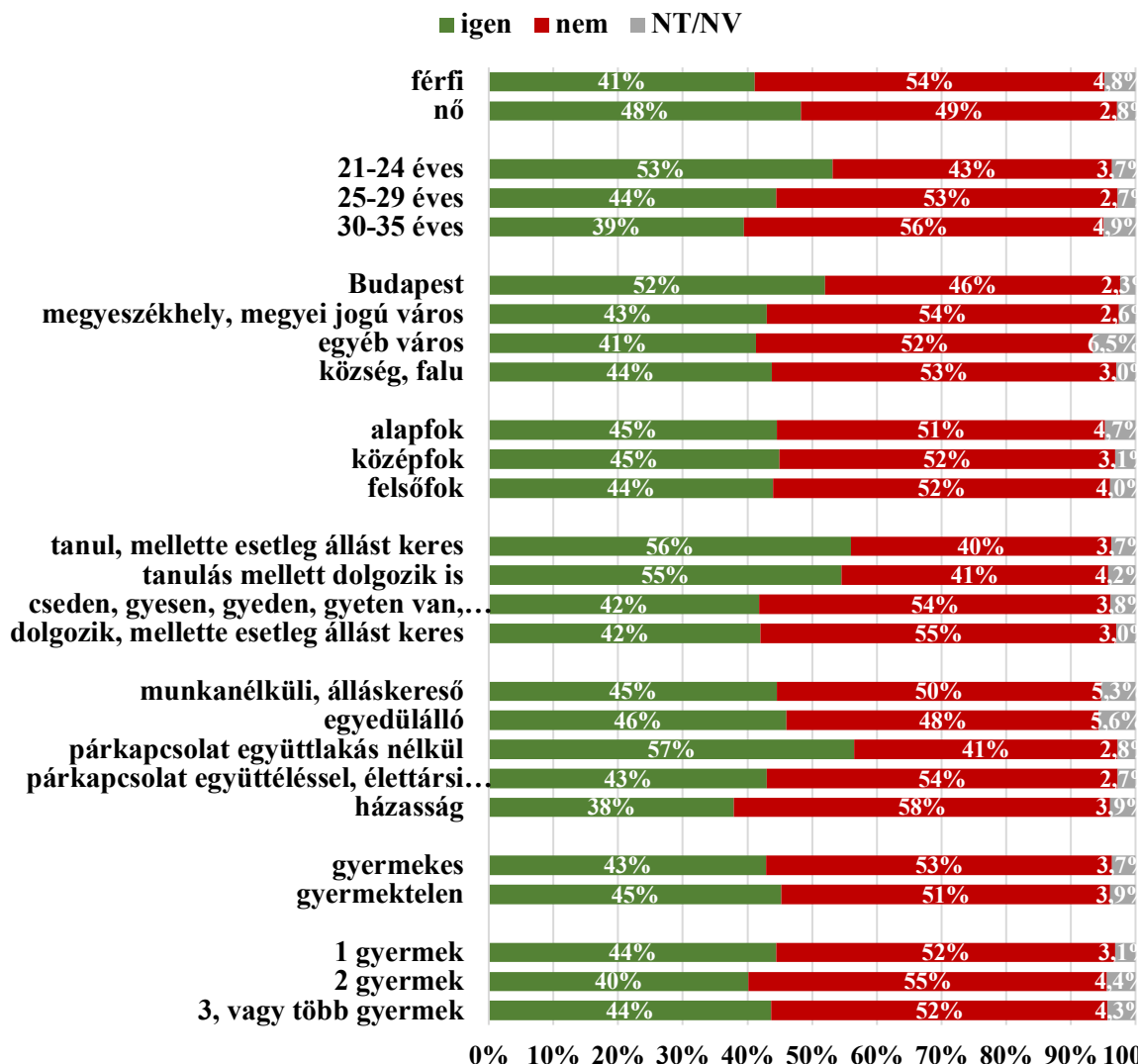
KOPP MÁRIA INTÉZET  
A NÉPESEDÉSÉRT  
ÉS A CSALÁDOKÉRT

4. ábra: A megkérdezettek életmódjában, lelkiállapotában történt változások a koronavírus-járvány előtti helyzethez képest, % (N=1000)



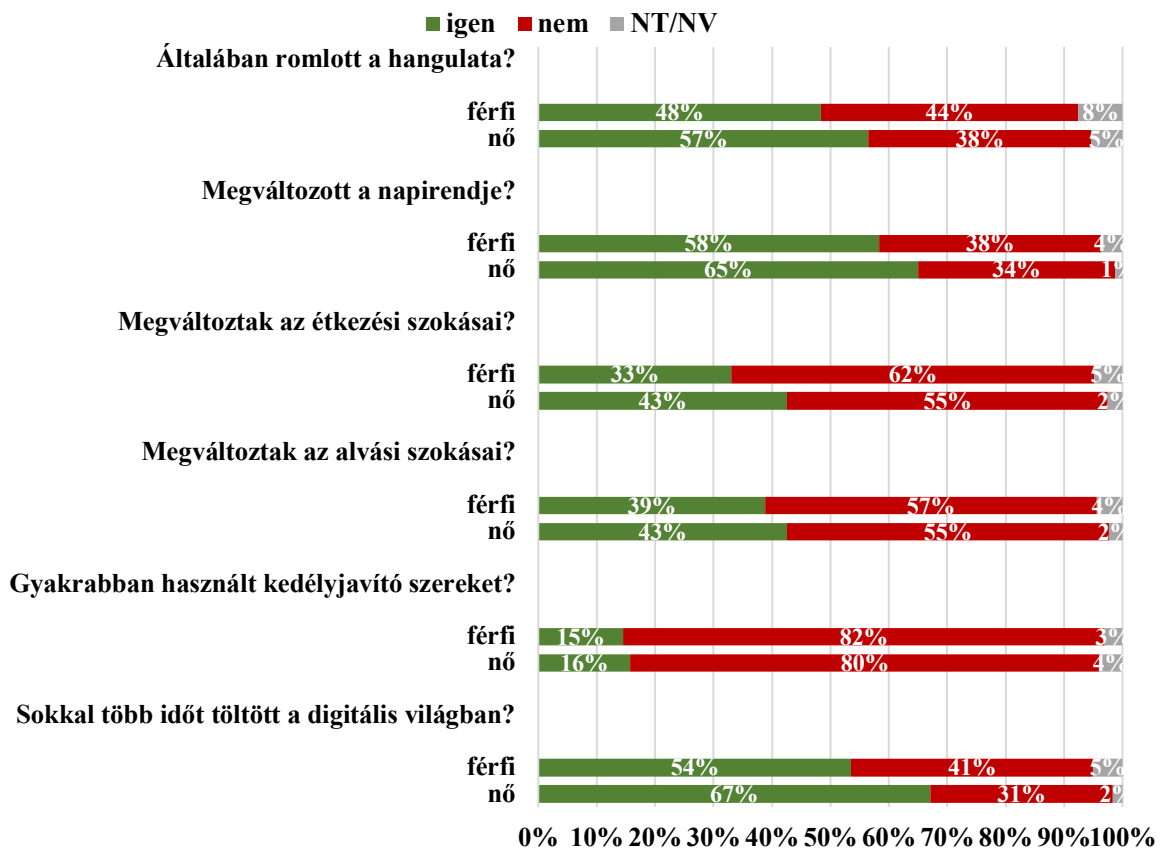
5. ábra: A demográfiai csoportok életmódját, lelkiállapotát érintő változások átlagos értéke, % (N=1000)



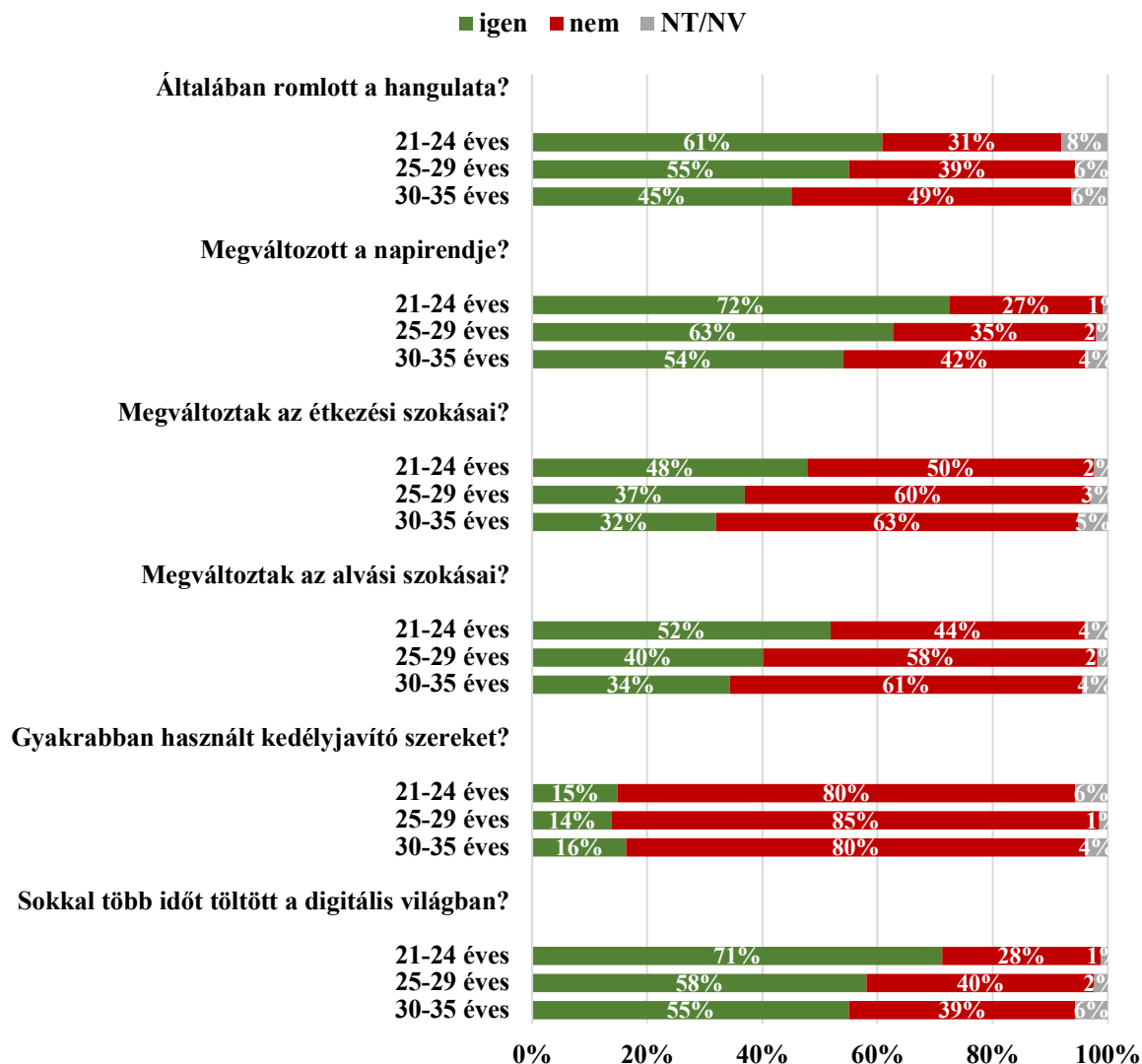


A hat vizsgált kérdésben a nőkre átlagosan 7 százalékponttal nagyobb hatást gyakorolt a járvány, mint a férfiakra. A 21-24 éves korcsoportot ugyancsak jobban érintették a megváltozott körülmények mint a 25-29 vagy a 30-35 évesek csoportját. Például a 21-24 évesek 71%-a tölt jelentősen több időt a számítógép, okostelefon használatával, miközben a két idősebb korcsoport csupán 58%-a és 55%-a adott igenlő választ erre. Egyedül a kedélyjavítók használatában nem látható szignifikáns különbség a nemi és életkori jellemzők között.

6. ábra: A nem és a bekövetkező változások közötti összefüggés, % (N=1000)

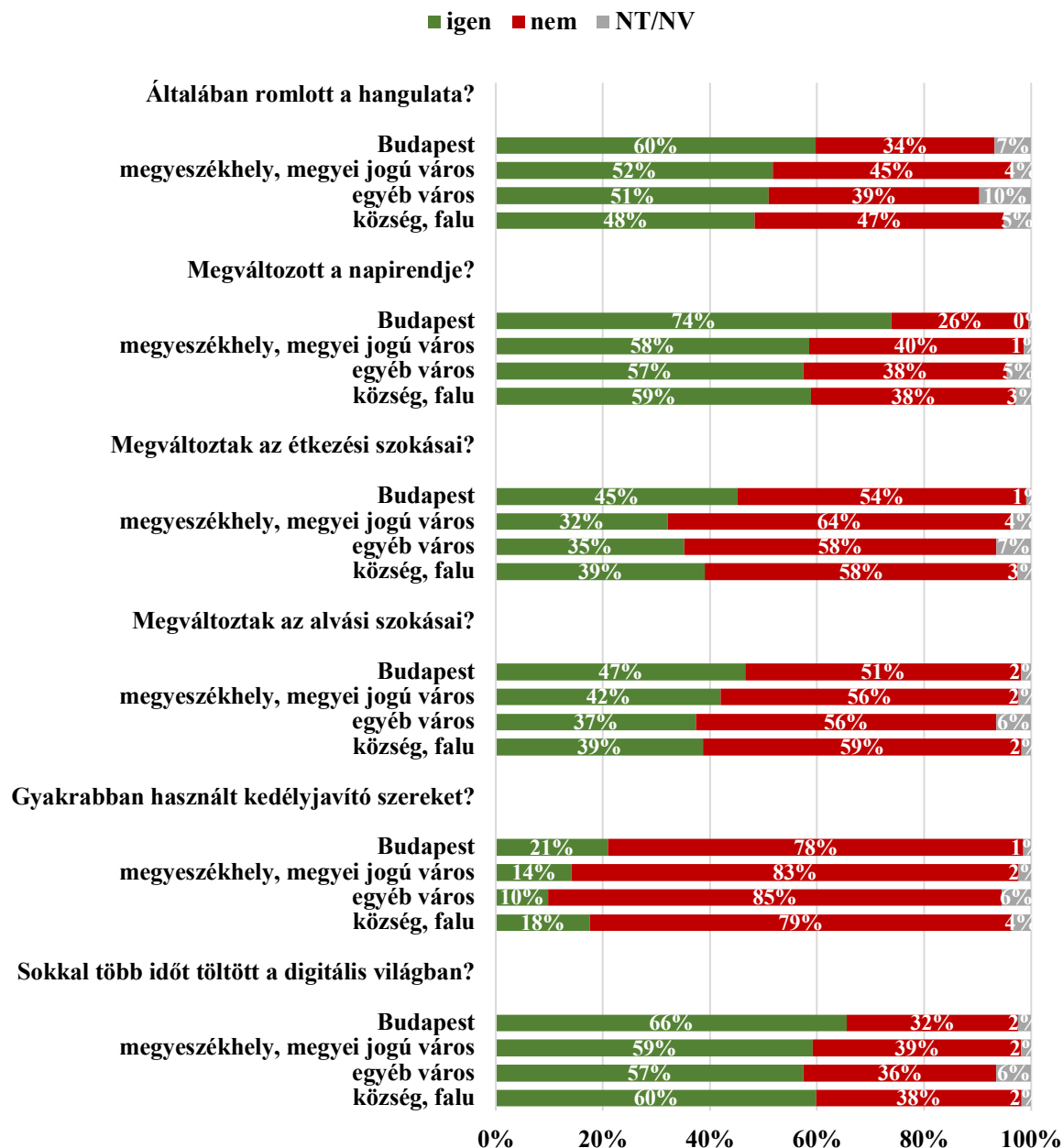


7. ábra: A korcsoport és a bekövetkező változások közötti összefüggés, % (N=1000)



Településtípus szerint nézve **mind a hat kérdésben megfigyelhető, hogy a Budapesten élőkre jobban hatnak a járvány miatt megváltozott életkörülmények.** Például a fővárosiak 74%-a, míg a megyeszékhelyen, megyei jogú városban, egyéb városban, községben vagy faluban lakók csupán 57-59%-a kényszerült napirendje megváltoztatására. A kedélyjavító szerek növekvő használatában némileg eltérő folyamat figyelhető meg, mivel Budapest (21%) mellett a községek és falvak (18%) szintén kiemelkednek a másik két településkategóriához képest. A helyzet ezen a téren a megyeszékhelyeken és a megyei jogú városokban (14%), valamint a kisebb városokban (10%) valamivel jobb.

8. ábra: A lakhely és a bekövetkező változások közötti összefüggés, % (N=1000)

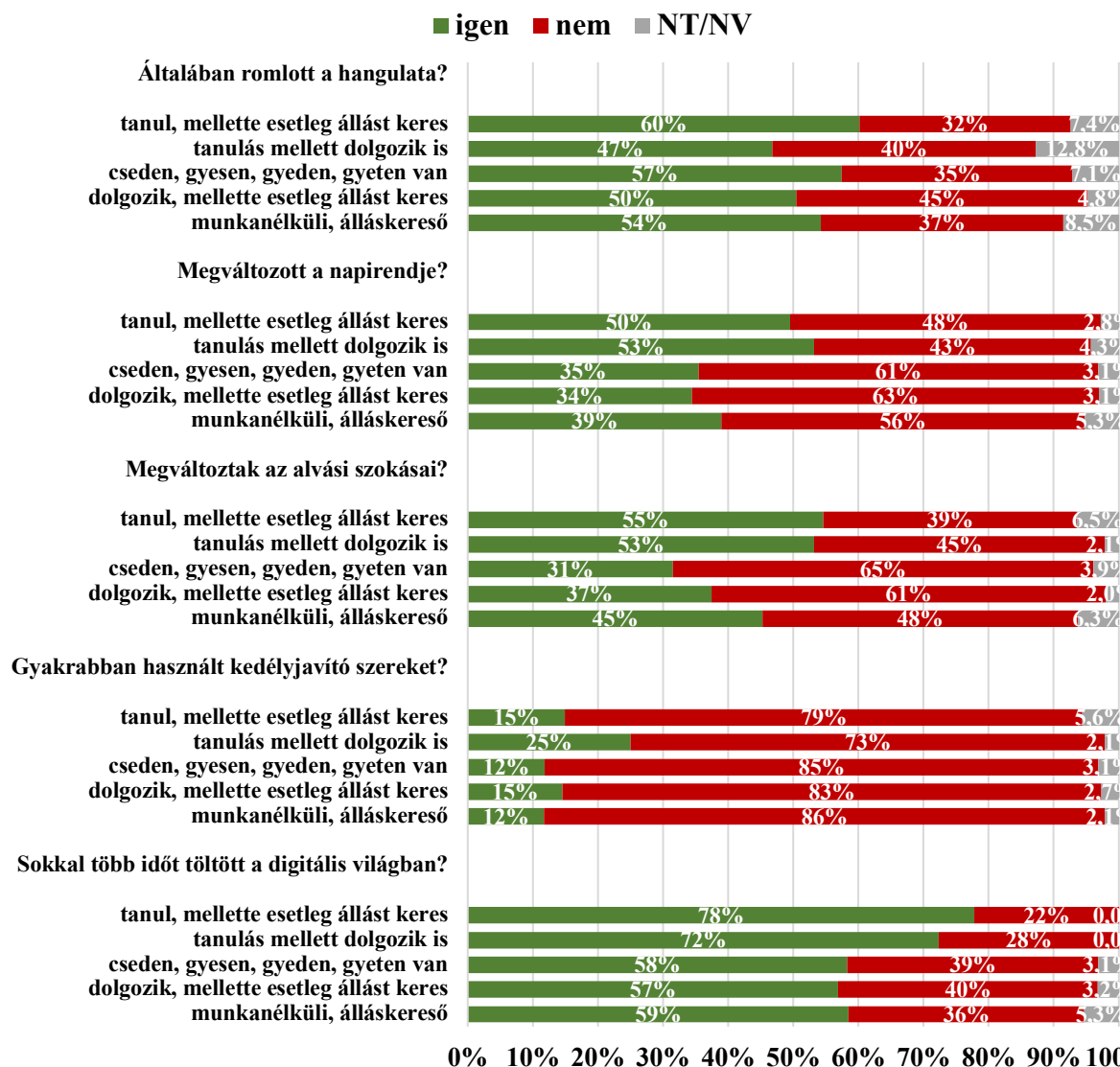


Az iskolai végzettség összességében kevésbé differenciál, de az alvásra és a digitális világban eltöltött időre hatással van. Előbbi téren az alapfokú végzettségűekhez képest (47%) a közép- és felsőfokú válaszadók életére a járvány 8 és 13 százalékponttal kisebb hatást gyakorol. A digitális világban eltöltött idő jelentős növekedésében megfigyelhető, hogy minél képzetlenebb a válaszadó, annál inkább érintett. Az alapfokú végzettségűek 51%-ban, a közép- és felsőfokú végzettségűek 64 és 65%-ban adtak igenlő választ erre a kérdésre.



**A tanulókra szemmel láthatóan minden tekintetben jobban hatott a járvány, mint a munkavállalókra, az álláskeresőkre vagy a gyermekükkel otthon lévő anyák csoportjára.**

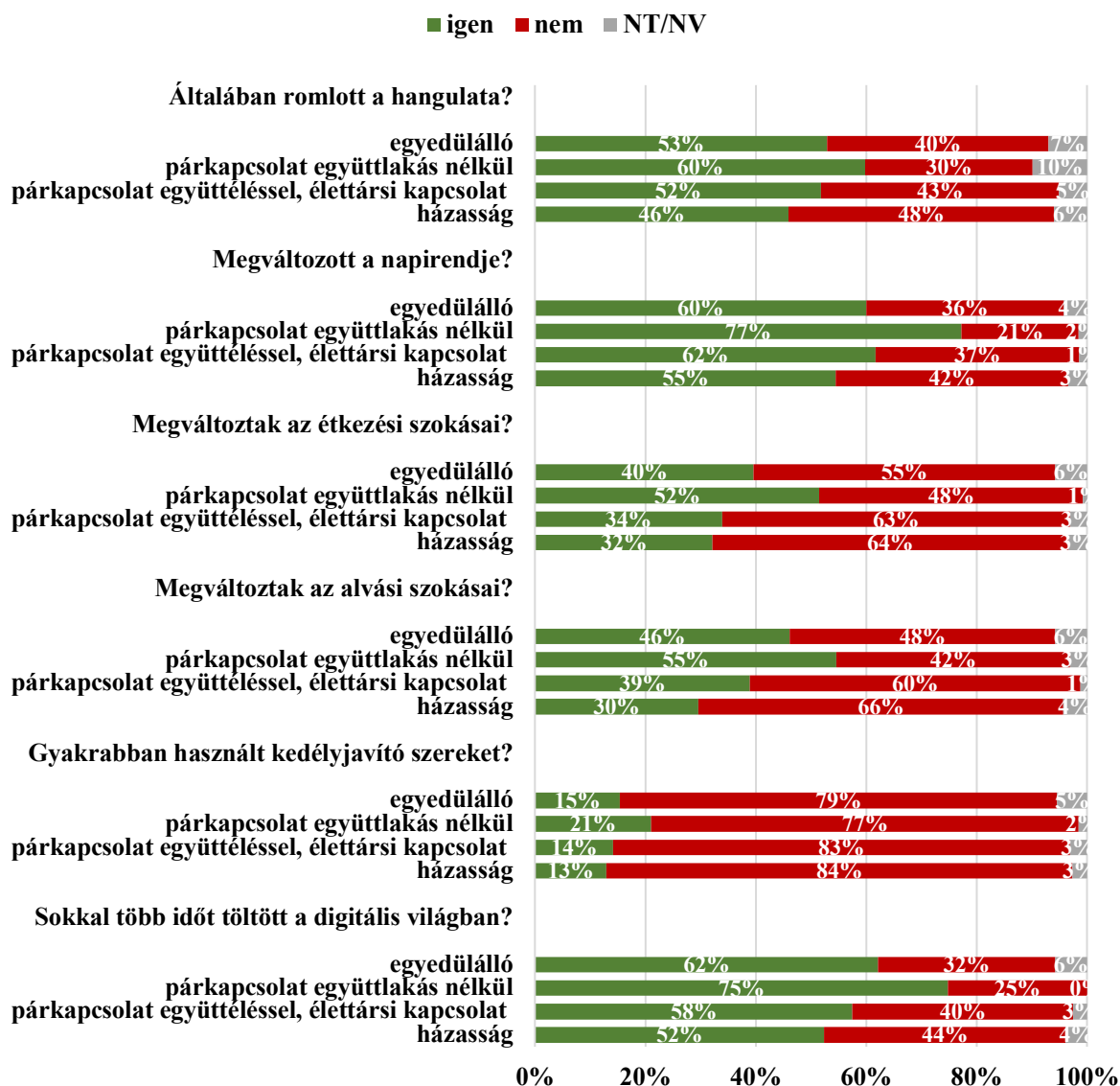
9. ábra: A foglalkozás és a bekövetkező változások közötti összefüggés, % (N=1000)



**A családi státuszt nézve a párkapcsolatban, de párjuktól külön élők mindennapjaira hatott leginkább a járványhelyzet.** Többek között 77%-ban változott a napirendjük, 75%-kal több időt töltöttek a digitális világban, valamint 21%-kal több kedélyjavítót fogyasztottak. Észrevehető, hogy **a házasság biztosítja a legnagyobb stabilitást ebben a helyzetben.**



10. ábra: A családi állapot és a bekövetkező változások közötti összefüggés, % (N=1000)



Lényegi különbség nem fedezhető fel a gyermekesek és a gyermektelenek között. Egyetlen kérdés képez kivételt: **a szülők 34%-os arányával szemben a gyermekteleneknek 43%-ban változtak meg az alvási szokásaik.**

Ezzel szemben a gyermekek száma több összefüggésre mutat rá. Az egygyermekes szülők 41%-ban változtattak étkezési szokásaikon, ami több mint 10 százalékponttal magasabb érték a kettő vagy több gyermekkel rendelkező szülökhöz képest. Érdekesség, hogy a kétgyermekeseket a másik két kategóriához képest 12-16 százalékponttal kevésbé érinti a digitális világban eltöltött idő növekedése.



11. ábra: A gyermekek száma és a bekövetkező változások közötti összefüggés, % (N=1000)

